

PROTICHODNÉ ZÁUJMY SUBJEKTOV AUTORSKÉHO PRÁVA AKO PRÍČINA KONFLIKTOV V AUTORSKOM PRÁVE NA DIGITÁLNOJ JEDNOTNOM TRHU EURÓPSKEJ ÚNIE

doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.*

V rámci vytvárania jednotného európskeho trhu s voľným pohybom znalostí a inovácií ako tzv. „piatej slobody“ sa vysoký dôraz kládol najmä na ochranu duševného vlastníctva, teda aj autorského práva. V súčasnosti je rozvoj európskeho hospodárstva úzko spojený s využívaním digitálnych technológií. Budovanie jednotného digitálneho trhu sa stalo prioritou Európskej únie, s čím súvisí podpora inovácií, tvorivosti a vedeckého výskumu s cieľom naštartovať inovačný potenciál EÚ a znásobiť investície v digitálnej oblasti. Tieto ambície EÚ nie je možné realizovať bez uskutočnenia digitálnej reformy autorského práva.

Podstata reformy autorského práva na digitálnom jednotnom trhu EÚ spočíva v zjednodušení dostupnosti digitálneho obsahu, odstránení prekážok cezhraničného prístupu k obsahu chráneného autorským právom, nastavení fungovania online trhu s autorskými právami a zabezpečení účinných nástrojov na presadzovanie autorského práva v online prostredí. Európska únia v rámci svojej digitálnej agendy¹ pri-

* doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M. pôsobí na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnickej fakulte, Katedre občianskeho práva, a je poverená vedením Centra transferu technológií v Technologickom a inovačnom parku UPJŠ v Košiciach, zároveň je advokátkou.

¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Digitálna agenda pre Európu KOM(2010)245 v konečnom znení z 19.5.2010.

jala viacero zásadných dokumentov,² pričom jednou z regulovaných oblastí, ktorá má obrovský význam pre ochranu kultúrneho dedičstva EÚ a kreativity je aj oblasť autorského práva.

Používanie chráneného obsahu na internete si vyžadovalo účinnú reguláciu, čo postupne vyústilo do prijatia viacerých dokumentov upravujúcich zmienenú oblasť. Najskôr to bolo oznámenie Komisie o *kreatívnom obsahu on-line na jednotnom trhu*,³ ktoré vychádzalo zo *Štúdie o interaktívnom obsahu a konvergencii*. Využívanie kreatívneho online obsahu je načrtnuté v dokumente *Creative Content in a European Digital Single Market: Challenges for the Future* z 22. októbra 2009. Základom záujmu EÚ pri využívaní kreatívneho obsahu online sa stalo posudzovanie dostupnosti kreatívneho obsahu, multiteritoriálne udeľovanie práv pre kreatívny obsah, interoperabilita a transparentnosť digitálnej správy práv, vrátane zabezpečenia legálnej ponuky online obsahu a boj proti pirátstvu.

Zlepšenie prístupu spotrebiteľov a podnikov k online tovarom a službám v Európe, vytváranie priaznivých podmienok pre rozmach elektronických sietí a služieb, maximalizácia rastového potenciálu európskeho digitálneho hospodárstva je obsahom *Stratégie pre jednotný digitálny trh v Európe*.⁴ Nadväzujúci dokument Európskej komisie *Kroky smerom k modernému, európskejšiemu rámcu autorských práv* mal EÚ nasmerovať k modernizácii autorského práva v digitálnom priestore.⁵

S témou ochrany autorského práva súvisí aj prijaté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1128 zo 14. júna 2017

² Digitálna agenda pre Európu je iniciatívou v rámci stratégie EURÓPA 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu; oznámenie Komisie KOM(2010) 2020 v konečnom znení z 3.3.2010.

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o kreatívnom obsahu on-line na jednotnom trhu KOM(2007) 836 v konečnom znení z 3.1.2008. K téme pozri aj stanovisko Výboru regiónov „Mediálna gramotnosť“ a „Kreatívny obsah on-line“ (2008/C 325/12) (Ú.v. 325/70).

⁴ Oznámenie Komisie KOM(2015) 192 v konečnom znení zo 6.5.2015.

⁵ Oznámenie Komisie KOM(2015) 626 v konečnom znení z 9.12.2015.

o cezhraničnej prenosnosti on-line obsahových služieb na vnútornom trhu a nedávno prijaté smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/789 zo 17. apríla 2019, ktorou sa stanovujú *pravidlá výkonu autorského práva a s ním súvisiacich práv uplatniteľné na niektoré online vysielania vysielateľov a retransmisie televíznych a rozhlasových programov* a ktorou sa mení smernica Rady 93/83/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 *o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu* a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (ďalej „smernica o AP“). Ostatne citovaná smernica si kladie za cieľ zabezpečiť fungovanie digitálneho trhu s autorským právom tým, že uľahčí online prístup k digitálnemu autorskoprávne chránenému obsahu, odstráni prekážky cezhraničného prístupu k obsahu chránenému autorským právom, zavedie nové výnimky a obmedzenia v digitálnom a cezhraničnom prostredí a nastaví fungovanie online trhu s autorskými právami s cieľom umožniť vedecko-výskumným inštitúciám cezhraničné využívanie autorskoprávne chráneného obsahu pri digitálnom a cezhraničnom vyučovaní, vrátane vyťažovania textov a údajov výskumníkmi (*text and data mining*) vo veľkom rozsahu za účelom podpory inovácií vo vede a výskume. Nezanedbateľnou prioritou sa aj tu stala ochrana kultúrneho dedičstva a zabezpečenie účinného presadzovania autorského práva v online prostredí medzi autormi a poskytovateľmi chráneného obsahu, vrátane spravodlivého odmeňovania. Ostatne zmieňovaná úprava v smernici o AP vyvolala azda najväčšie diskusie pri kreovaní nových online pravidiel ochrany autorského práva za posledné roky a spôsobila, že ani po jej prijatí sa bipolárne názory na schválenú úpravu nepodarilo zmierniť.

Vzhľadom na aktuálnosť možných konfliktov vznikajúcich v kontexte prijatia smernice o AP, ktorú sme povinní transponovať do nášho právneho poriadku do 7. júna 2021, pri skúmaní protichodných záujmov subjektov autorského práva budeme vychádzať predovšetkým z citovanej smernice.

1. AKTÉRI KONFLIKTOV V AUTORSKOM PRÁVE NA DIGITÁLNO M JEDNOTNOM TRHU EÚ

Používanie diel v digitálnej podobe online sa dotýka mnohých subjektov, z ktorých sa konflikty najvýraznejšie prejavujú medzi autormi resp. inými nositeľmi autorského práva a používateľmi diel chránených autorským právom alebo iných predmetov ochrany s osobitným zreteľom na vydavateľov tlačových publikácií. Z hľadiska zodpovednosti majú v rámci konfliktov zvláštnu pozíciu poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti ako aj poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu, čo súvisí s ich špecifickým postavením v online svete.

1.1 Autor alebo iný nositeľ autorského práva

Ako bolo spomenuté, z pohľadu protichodných záujmov je jedným z hlavných aktérov konfliktov v autorskom práve samotný autor resp. iný nositeľ autorského práva. Autor je v slovenskom právnom poriadku definovaný ako fyzická osoba, ktorá vytvorila dielo vlastnou tvorivou duševnou činnosťou. Jemu pôvodne patria všetky osobnostné a majetkové práva k vytvorenému autorskému dielu. To však nevylučuje, aby aj iné subjekty disponovali určitými majetkovými autorskými právami k dielu, ktoré pôvodne nevytvorili, získanými buď na základe zmluvy s autorom, alebo priamo zo zákona, prípadne rozhodnutím súdu s konštitutívnymi účinkami. Za istých podmienok môže dôjsť zo zákona k nadobudnutiu aj niektorých osobnostných autorských práv, napríklad pri zamestnaneckom diele podľa § 90 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Autorský zákon“ alebo „AZ“). Subjekty, ktoré takto odvodzujú svoje práva k dielu, môžu byť osobami fyzickými alebo právnickými, na rozdiel od autora, ktorým je vždy len fyzická osoba, schopná vytvoriť jedinečné, individuálne a neopakovateľné dielo. Z uvedeného taktiež vyplýva, že o autorských právach nemožno hovoriť vtedy, ak pôjde o výsledok činnosti prírody, zvierat, robotov, či strojov, hoci vytváranie nových diel pomocou umelej inteligencie sa stáva top témou výskumu aj v oblasti

autorského práva.⁶ Bez ohľadu na to, osobitosťou digitálneho prostredia ostáva vytváranie nových druhov rôznych multimediálnych diel, pri ktorých naplnenie všetkých predpokladov pre priznanie ochrany môže byť sporné.

Autorskoprávna ochrana sa neposkytne každému dielu a chránené dielo musí okrem iného pojmovo napĺňať znak jedinečného výsledku tvorivej duševnej činnosti⁷ a musí patriť do taxatívne určených oblastí literatúry, umenia alebo vedy. V porovnaní s predošlou úpravou zákonodarca výslovne doplnil požiadavku jedinečnosti⁸ a zmyslovej vnímateľnosti, no prax často prináša otázky, ktorým dielam ešte možno priznať autorskoprávnu ochranu, a naopak, pri ktorých už určitý minimálny stupeň tvorivosti absentuje. V zásade možno chrániť aj diela, ktorých tvorivá úroveň je nízka, napriek tomu sú osobným duševným výtvorom autora.⁹ Pokiaľ ide o znak jedinečnosti, aj autorskoprávna doktrína sformulovaná pred prijatím nového Autorského zákona z roku 2015 chránila jedinečné diela, hoci to dovtedajšie právne predpisy explicitne neustanovovali.¹⁰ Uvedený pojmový znak jedinečnosti

⁶ K problematike pozri napríklad ZIBNER, J. Otázky zodpovednosti umelého intelektu za zásah do autorského práva. In: *Revue pro právo a technologie*, 2019, roč. 10, č. 20, s. 65-90.

⁷ Výnimku z požiadavky jedinečnosti tvoria fotografie, databázy a počítačové programy.

⁸ Český autorský zákon bol pri vymedzení pojmu dielo od počiatku presnejší a o diele hovoril ako o jedinečnom výsledku tvorivej činnosti autora (§ 2 ods. 1 cit. zákona). Pre porovnanie podľa nemeckého autorského zákona sú predpokladmi autorskoprávnej ochrany diela: individualita (*Individualität*), osobný výtvor (*Persönliche Schöpfung*), duševný obsah (*Geistiger Gehalt*) a vnímateľná forma (*Wahrnehmbare Formgestaltung*).

⁹ V nemeckej autorskoprávnej literatúre sa v súvislosti s posudzovaním úrovne tvorivosti stretávame s osobitným označením diel, ako tzv. diela malej mince (*Die Werke der kleinen Münze*). Pozri napríklad LOEWENHEIM, U. *Handbuch des Urheberrechts*. Mníchov: C.H.Beck, 2003, s. 36-37. WANDTKE, A. A., BULLINGER, W. *Praxiskommentar zum Urheberrecht*. Mníchov: C.H.Beck, 2002, s. 6-7, 93.

¹⁰ Porovnaj § 6 ods. 1 Autorského zákona 1997 (zákon č. 383/1997 Z.z. v znení neskorších predpisov), ktorý upravoval, že predmetom autorského práva je literárne dielo, vedecké dielo alebo umelecké dielo, ktoré je výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora. Rovnaké znenie obsahoval aj § 7 ods. 1 Autorského zákona 2003 (zákon č. 618/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov) a za predmet

zohľadňovala aj národná judikatúra.¹¹ Autorský zákon z roku 2003¹² nerozlišoval medzi *jedinečným* dielom z hľadiska štatistickej jedinečnosti a *pôvodným* dielom, teda takým, ktoré nemusí byť jedinečné, ale musí byť výsledkom autorovej vlastnej tvorivej duševnej činnosti a nezohľadňoval odlišnosti v tvorivej úrovni takýchto diel. Súčasná úprava jednoznačne vymedzila, že musí ísť o jedinečný výsledok tvorivej duševnej činnosti pokiaľ má byť dielo predmetom ochrany autorského práva, pričom v súlade s európskymi smernicami nepožaduje naplnenie znaku jedinečnosti pre fotografické diela, počítačové programy a databázy chránené autorským právom.¹³ Zákonná úprava pritom explicitne neuvádza, že spomínané diela sú chránené, ak sú pôvodné.¹⁴ Explicitné vyjadrenie pojmového znaku jedinečnosti v slovenskej právnej úprave je už dlhšie predmetom kritiky odbornej verejnosti ako nesúladne s výkladom pojmových znakov diela v judikatúre Súdneho dvora EÚ, ktorá pracuje skôr s pojmom *originálny*.¹⁵

autorského práva označil literárne a iné umelecké dielo a vedecké dielo, ktoré je výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora. O čosi odlišná úprava diela bola obsiahnutá v § 2 ods. 1 Autorského zákona 1965 (zákon č. 35/1965 Zb. v znení neskorších predpisov), podľa ktorého predmetom autorského práva sú literárne, vedecké a umelecké diela, ktoré sú výsledkom tvorivej činnosti autora.

¹¹ Pozri napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Co 2/2010 a 6 Co 3/2010 z 27.4.2011, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Co/13/2006 z 19.12.2007 alebo rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 30 Cdo 4924/2007 z 10.11.2009.

¹² Zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹³ Porovnaj aj PRCHAL, P. Limity autorskoprávnej ochrany. Praha: Leges, 2016, s. 44-50.

¹⁴ Porovnaj článok 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES z 12. decembra 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (kodifikované znenie) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/77/EÚ z 27. septembra 2011 (ďalej aj „smernica o lehote ochrany“), podľa ktorého fotografie, ktoré sú pôvodné v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej tvorivej duševnej činnosti, sú chránené podľa článku 1. Žiadne iné kritériá sa na rozhodovanie o ich ochrane nevzťahujú. Členské štáty môžu upraviť ochranu iných fotografií.

¹⁵ Kriticky pozri HUSOVEC, M. K európskemu „prepísaniu“ pojmových znakov autorského diela. In Duševné vlastníctvo, 2011, roč. XV, č. 4, s. 24-28 alebo ADA-MOVÁ, Z. 18 najvýznamnejších zmien v novom autorskom zákone. <http://www.lexforum.cz/537> [cit. 18.12.2019].

Z povahy autorského diela však vyplýva, že každé dielo musí dosahovať určitú tvorivú úroveň, ktorá je spätá s určitým autorom ako jeho duševný výtvor. Z tohto pohľadu by sme mohli povedať, že dielo by malo byť nové, keďže nemožno vytvoriť dve rovnaké diela bez toho, aby jedno nebolo plagiátom druhého. Novosť však nemožno vnímať tak, ako ju vykladajú priemyselnoprávne predpisy, keďže technické riešenie, na ktoré možno udeliť patent, musí byť tiež nové, ale takéto riešenie môže vytvoriť nezávisle na sebe viacero subjektov, čo v prípade autorských diel nie je možné. Ak by sa objavili takéto diela, treba skúmať, či ide vôbec o dielo.¹⁶

S vytváraním nových druhov diel sa mení aj nazeranie na tvorcov digitálneho obsahu. V porovnaní s minulosťou, keď diela existovali predovšetkým v analógovej podobe a postupne dochádzalo k ich digitalizácii, v súčasnosti sú rovnako časté, ak nie častejšie diela, ktoré vzniknú a budú sa používať len na internete. S tým je spojené aj osobitné vnímanie výsledkov činnosti niektorých tvorcov, ktorí sú označovaní napríklad ako „blogeri“, youtuberi¹⁷ a pod., pričom nie každý výsledok ich činnosti musí naplniť predpoklady pre priznanie autorskoprávnej ochrany. Skutočnosť, či došlo k použitiu autorskoprávne chráneného obsahu by mala byť predmetom individuálneho posúdenia. To však nič nemení na povinnosti naplnenia zákonných predpokladov pre priznanie autorskoprávnej ochrany.

1.2 Vydavatelia tlačových publikácií

Zvláštnu kategóriu subjektov, ktorým boli priznané osobitné práva k publikáciám, tvoria vydavatelia tlačových publikácií pri ich online používaní. Zavedenie tohto nového práva vydavateľov (v článku

¹⁶ K autorskoprávnej individualite (originalite) pozri aj KOUKAL, P. Autorské právo, public domain a lidská práva, 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2019, s. 33 a nasl.

¹⁷ Používanie výrazu „youtuber“, ktoré označuje druh činnosti, by mohlo viesť, pri nedôslednom informovaní, že ide o registrovanú ochrannú známku spoločnosti Google LLC, k zdruhovaniu ochrannej známky YouTube.

15 smernice o AP uvedené ako práva k publikáciám, nem. *Rechte an Veröffentlichungen*, ang. *Rights in publications*) sa zvykne označovať ako daň za link (*link tax*). Účelom prijatia tejto úpravy bolo zabezpečenie spravodlivého odmeňovania vydavateľov. Pojem vydavateľa tlačových publikácií by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje na poskytovateľov služieb, ako sú vydavatelia spravodajstva alebo tlačové agentúry, keď vydávajú tlačové publikácie v zmysle tejto smernice.¹⁸ Pojem vydavateľ je v slovenskom právnom poriadku zakotvený v tlačovom zákone [zákon č. 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení neskorších predpisov; ďalej aj „tlačový zákon“ alebo „TlačZ“] a rozumie sa ním vydavateľ periodickej tlače, ktorou je osoba zabezpečujúca vydávanie periodickej tlače na svoje náklady (§ 2 ods. 3 TlačZ). Ako problematické z hľadiska implementácie smernice o AP vnímame jednak pomerne široké definovanie tlačových publikácií ako aj neurčito formulovaný rozsah dovoleného online použitia diel.

Pod pojmom tlačová publikácia sa podľa článku 2 ods. 4 smernice o AP rozumie súbor zložený prevažne z literárnych diel novinárskej povahy, ale ktorý môže obsahovať aj iné diela alebo iné predmety ochrany, a ktorý: (i) predstavuje samostatnú položku v rámci periodickej alebo pravidelne aktualizovanej publikácie pod jedným názvom, ako sú noviny alebo časopisy všeobecného alebo osobitného zamerania, (ii) jeho účelom je poskytovanie informácií týkajúcich sa správ alebo iných tém pre verejnosť, (iii) a je vydaný na akomkoľvek nosiči z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb. Recitál 56 smernice o AP spresňuje, že ide o novinárske publikácie na akomkoľvek nosiči, pričom zdôrazňuje hospodársky charakter činnosti smerujúcej k poskytovaniu služieb, napríklad denníky, týždenníky a mesačníky všeobecného alebo osobitného zamerania vrátane časopisov založených na predplatnom a spravodajské webové sídla. Okrem toho zákonodarca správne rozlišuje obsah tlačových publikácií, ktoré môžu zahŕňať literárne a iné druhy diel. Následne exemplifikatívne uvádza fotografie a videá, pritom je otáznne, či aj v prí-

¹⁸ Recitál 55 smernice o AP.

pade videí nejde skôr o nosič chráneného obsahu ako sa to uvádza pri denníkoch, týždenníkoch, časopisoch a pod., keďže video nemusí zachytávať len autorskoprávne chránený obsah. Z pohľadu online prostredia predstavujú videá špeciálny obsah vzhľadom na to, že použitie videí v printových publikáciách neprichádza do úvahy.

Na strane druhej smernica o AP negatívne vymedzuje publikácie, ktoré nebudú považované za tlačové publikácie a nebudú požívať túto osobitnú ochranu. Patria sem periodické publikácie vydané na vedecké alebo akademické účely (napríklad vedecké časopisy) alebo webové sídla ako sú napríklad blogy. Podmienkou uplatnenia tohto režimu je vykonávanie nehospodárskych činností, teda, že informácie sa poskytujú v rámci činnosti, ktorá sa nevykonáva z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb, napríklad vydavateľa spravodajstva.¹⁹

Implementácia citovanej smernice si vyžiada aj zmenu národnej právnej úpravy, pričom pojem periodická tlač je obsiahnutý v tlačovom zákone. Tento predpis nehovorí o periodickej tlačovine, ale v § 2 ods. 1 TlačZ definuje periodickú tlač ako noviny, časopisy alebo inú tlač, vydávanú pod rovnakým názvom, s rovnakým obsahovým zameraním a v jednotnej grafickej úprave, najmenej dvakrát v kalendárnom roku. Pôvodný návrh tlačového zákona dokonca obsahoval úpravu, ktorá v rámci negatívneho vymedzenia vylučovala použitie tlačového zákona na informácie šírené internetom alebo inou počítačovou sieťou na základe individuálnej požiadavky. Napriek tomu, že uvedené znenie nakoniec tlačový zákon neprevzal, chýbajúca podrobnejšia úprava explicitne venovaná internetovej tlači naďalej zneisťuje nielen vydavateľov periodickej tlače za ich obsah šírený na internete, ale aj osoby, ktoré by si chceli podľa tlačového zákona uplatniť svoje práva voči vydavateľom. Vzhľadom na definíciu „vydania periodickej tlače“, ktorá ja chápaná ako súbor „výťažkov“, posúva tento výklad smerom k fyzickým nosičom obsahu. V praxi sa tlačový zákon v prostredí internetu uplatňuje len na vydavateľov, ktorí vydávajú tlač aj v printovej podobe, hoci v súčasnosti je tento stav neudržateľný a implementácia smernice o AP

¹⁹ Recitál 56 smernice o AP.

sa bude musieť vysporiadať aj so zmenou tlačového zákona minimálne tým, že vydávanie periodickej tlače rozšíri na akýkoľvek nosič.²⁰ Zároveň sa predpokladá celkové zosúladenie právnej ochrany vydavateľov, ktorí sú tvorcami tlačových publikácií v prípade ich online použitia zo strany poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti.

Podľa nášho názoru je v súlade s aktuálnymi potrebami praxe priзнание práva rozmnožovania a práva sprístupňovania verejnosti pre vydavateľov tlačových publikácií na online používanie ich tlačových publikácií upravené v článku 15 ods. 1 smernice o AP. Tieto práva vydavateľov sa uplatňujú voči poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti, pričom zákonodarca limituje práva vydavateľov tlačových publikácií vo vzťahu k individuálnym používateľom na súkromné a neobchodné použitie. Musí teda ísť o kumulatívne splnenie všetkých podmienok vyžadujúcich nekomerčné a privátne použitie zo strany jednotlivých používateľov, ktorými za splnenia uvedených podmienok môžu byť tak fyzické ako aj právnické osoby.

Európsky zákonodarca zároveň obmedzuje práva vydavateľov tlačových publikácií tým, že táto ochrana sa nevzťahuje na hyperlinky.²¹

²⁰ V tejto súvislosti dávame do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1870/2017 z 23.3.2018, podľa ktorého sa na internetový spravodajský portál nevzťahujú povinnosti vydavateľa periodickej tlače, napríklad povinnosť uverejniť dodatočné oznámenie. Rozhodnutie odôvodnil tým, že internet nemožno považovať za informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval tlačový zákon, pretože internetový portál vzhľadom na vymedzenie pojmu nie je periodickou tlačou.

²¹ Z dôvodu zachovania slobody internetu bude dôležité vyňať z práva vydavateľov akékoľvek súkromné a nekomerčné použitia publikácií ako aj používanie hypertextových odkazov jednotlivcami. Pokiaľ ide o využívanie hypertextových odkazov Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí z 13.2.2014 vo veci C-466/12 Nils Svensson a iní proti Retriever Sverige AB skonštatoval, že zo strany používateľa internetu v zásade nedochádza k autorskoprávne relevantnému použitiu diela, pričom sa zaoberal aj otázkou tzv. novej verejnosti. Zdôraznil pritom, že pojem verejný prenos zahŕňa dva kumulatívne prvky, a to samotný „prenos“ diela a jeho „verejný“ prenos. Verejným prenosom pritom nie je poskytnutie hypertextových odkazov (angl. *clickable links*) na internetovej stránke na diela, ktoré sú už voľne dostupné na inej internetovej stránke. Pozri aj rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 8.9.2016 vo veci C-160/15 GS Media BV proti Sanoma Media Netherlands BV

Ďalej sa práva vydavateľov tlačových publikácií neuplatňujú na použitie individuálnych slov a veľmi krátkych úryvkov z tlačovej publikácie. Je pritom otázne, čo sa rozumie pod pojmom veľmi krátky úryvok. Recitál 58 smernice o AP uvádza iba všeobecne, že je dôležité, aby sa vylúčenie veľmi krátkych úryvkov interpretovalo spôsobom, ktorý neovplyvní účinnosť práv stanovených v smernici o AP. Keďže bližšie výkladové pravidlo neposkytuje, možno predpokladať problematickú implementáciu tohto ustanovenia do jednotlivých právnych poriadkov, čo môže viesť aj k istej nejednotnosti pri poskytovaní ochrany. V tejto súvislosti poukazujeme na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, v ktorom bolo judikované, že vytlačenie výpisu vytvoreného z jedenástich slov, ktorý sa uskutočňuje v priebehu postupu zberu dát, nespĺňa podmienku týkajúcu sa prechodného charakteru stanovenú v článku 5 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o *zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti* (ďalej „informačná smernica“), a preto nemožno tento postup uskutočniť bez súhlasu príslušných majiteľov autorských práv.²²

Zároveň dodávame, že právami vydavateľov nie sú dotknuté ani žiadnym spôsobom ovplyvnené akékoľvek práva autorov a iných nositeľov práv v súvislosti s dielami a inými predmetmi ochrany, ktoré sú zahrnuté do tlačovej publikácie. Je však otázne, ako sa zákonodarca vysporiada s týmito vzájomne si konkurujúcimi právami, keď na jednej strane bude možné použitie individuálnych slov alebo veľmi krátkych úryvkov z tlačovej publikácie, na strane druhej takýmto použitím nebude možné zasiahnuť do práv autorov alebo nositeľov autorského práva. Už len zistenie, či slovo alebo krátky úryvok je chránený autorským právom môže byť problematické. Nejasné môže byť aj určenie rozsahu oprávnenia udeleného autormi alebo nositeľmi autorského práva, kto-

a iní., z ktorého vyplýva, že pokiaľ na internetovú stránku boli vložené hypertextové odkazy na chránené diela, ktoré sú voľne dostupné na inej internetovej stránke bez súhlasu nositeľa autorských práv, pôjde o verejný prenos vtedy, ak tieto odkazy poskytla osoba s úmyslom dosiahnutia zisku.

²² Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16.7.2009 vo veci C-5/08 Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening.

rým disponuje vydavateľ tlačovej publikácie. Bude preto nevyhnutné, aby si vydavatelia vysporiadali s autormi (resp. nositeľmi autorského práva) práva k dielam resp. iným predmetom ochrany zahrnutým do tlačovej publikácie aj s ohľadom na spomínané nové obmedzenia zakotvené pre vydavateľov.

Táto nová úprava reguluje tiež povinnosť pre členské štáty obligatórne zakotviť v prospech autorov diel zahrnutých do tlačovej publikácie „náležitý podiel z príjmov“, ktoré vydavatelia tlačových publikácií získali za používanie tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti. Podiely z príjmov by mohli byť v zákone určené percentuálne, no ako problematické sa javí stanovenie „náležitého“ podielu. Je preto legitímnou otázkou, kto a ako bude posudzovať splnenie resp. nesplnenie tejto povinnosti a čo v prípade, ak podiel z príjmov bude „nenáležitý“. Vzhľadom na uvedené bude zrejme nevyhnutné zvoliť v rámci členských štátov spoločný postup pri určení veľkosti „náležitého“ podielu.

1.3 Používatelia diel

Medzi ďalšie subjekty, ktoré sme identifikovali ako aktérov možných konfliktov v autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu EÚ sú používatelia diel, kde môžeme okrem vydavateľov zaradiť

- osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania,
- výskumné organizácie (*research organisation*),
- inštitúcie správy kultúrneho dedičstva (*cultural heritage institution*),
- poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti (*provider of an information society service*), konkrétne poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu (*online content-sharing service provider*) ako sú online platformy na zdieľanie obsahu (napríklad sociálne siete ako Facebook, Instagram a pod.), úložiská obsahu (napríklad YouTube), rôzne blogy, fotobanky a iné a tiež iných používateľov digitálneho obsahu (napríklad osoby, ktoré nahrli diela chránené autor-

ským právom alebo iné predmety ochrany u poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu).²³

Osoby nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania

V kontexte skúmanej problematiky sú práva osôb nevidiacich, zrakovo postihnutých alebo postihnutých inou poruchou čítania upravené v nedávno prijatých dokumentoch, a to v nariadení Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2017/1563 z 13. septembra 2017 *o cezhraničnej výmene kópií určitých diel a iných materiálov chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prístupnom formáte v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, medzi Úniou a tretími krajinami* a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2017/1564 z 13. septembra 2017 *o určitých povolených spôsoboch používania diel a iných materiálov chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania*, a o zmene smernice 2001/29/ES o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti. Prepojenie citovanej smernice 2017/1564 so smernicou o AP je explicitne vyjadrené v článku 15 ods. 3, v zmysle ktorého sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2017/1564 uplatní *mutatis mutandis* v súvislosti s právami vydavateľov tlačových publikácií stanovenými v článku 15 ods. 1 citovanej smernice o AP.

Výskumná organizácia

Postavenie ostatných zmieňovaných subjektov na digitálnom jednotnom trhu je predmetom úpravy smernice o AP. Citovaná smernica v článku 2 ods. 1 definuje výskumnú organizáciu (*research organisation*), ktorou je univerzita vrátane univerzitných knižníc, výskumný

²³ K rozlišovaniu zodpovednosti používateľov za vlastný obsah a cudzí obsah pozri aj HUSOVEC, M. *Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, 2014, s. 36 a nasl.

ústav alebo akýkoľvek iný subjekt, ktorého základným cieľom je vykonávať vedecký výskum alebo vykonávať vzdelávacie činnosti, a to aj vrátane vedeckého výskumu: (i) na neziskovom základe alebo vložením celého svojho zisku do vedeckého výskumu; alebo (ii) v súlade s poslaním vo verejnom záujme uznaným členským štátom, takým spôsobom, aby prístup k vytvoreným výsledkom takéhoto vedeckého výskumu nemohol prednostne využívať podnik, ktorý má nad takouto organizáciou rozhodujúci vplyv.

Inštitúcia správy kultúrneho dedičstva

Inštitúcia správy kultúrneho dedičstva (*cultural heritage institution*) je podľa článku 2 ods. 3 smernice o AP verejne prístupná knižnica alebo múzeum, archív alebo inštitúcia spravujúca filmové alebo zvukové dedičstvo. V taxatívnom výpočte síce chýbajú galérie, tie by však, vzhľadom na národnú úpravu, náš zákonodarca nemal opomenúť a podľa nášho názoru okrem múzeí bude uvedená regulácia platiť aj pri galériách, ktoré plnia obdobné funkcie. V zmysle zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov je galéria špecializovaná právnická osoba alebo organizačný útvar právnickej osoby, ktorá na základe vedeckého výskumu v súlade so svojím zameraním a špecializáciou nadobúda, odborne spravuje, vedecky skúma a sprístupňuje zbierkové predmety zo všetkých disciplín vizuálneho umenia a realizuje tvorivé a umelecké výstupy a prezentácie (§ 2 ods. 6).

S činnosťou týchto subjektov je spojené masívne používanie diel a dát na vedeckovýskumné účely a na správu a zachovávanie kultúrneho dedičstva. Z tohto dôvodu sa v smernici o AP zavádzajú nové výnimky a obmedzenia, ktoré legalizujú uvedené činnosti vykonávané v digitálnom prostredí a presahujú hranice štátov, a to vyťažovanie textov a dát (*text and data mining*) na účely vedeckého výskumu (článok 3 a 4), používanie diel a iných predmetov ochrany pri digitálnych a cezhraničných vyučujúcich činnostiach (článok 5) a zachovávanie kultúrneho dedičstva (článok 6).

Poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu

V procese prijímania smernice o AP sa jednou z najdiskutovanejších tém stala problematika používania chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu. Napriek tomu, že dnes už nikto nepochybuje o potrebe regulovať používanie chráneného obsahu na internete s dôrazom na dynamický rozvoj nových technológií a s tým súvisiacich nových biznis modelov presahujúcich hranice štátov, prijímanie smernice o AP sa stretlo s masívnou antikampaňou najmä vo vzťahu k použitiu chráneného obsahu online službami. Práve poskytovateľom online služieb zdieľania obsahu, ako ďalším aktérom konfliktov v AP sa budeme venovať v nasledujúcom texte.

Poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu je pojmovo vymedzený v článku 2 ods. 6 smernice o AP ako poskytovateľ služby informačnej spoločnosti, ktorej hlavný účel alebo jeden z hlavných účelov je uchovávať veľký objem diel chránených autorským právom alebo iné predmety ochrany, ktoré nahrávajú jej používatelia a ktoré organizuje a propaguje na účely dosiahnutia zisku, a umožniť prístup verejnosti k nim.

Za službu informačnej spoločnosti v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2015/1535 z 9. septembra 2015 *ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti* (kodifikované znenie) označujeme každú službu poskytovanú informačnou spoločnosťou, teda každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku,²⁴ elektronickým spôsobom²⁵ a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb.²⁶

²⁴ „Na diaľku“ znamená, že služba sa poskytuje bez toho, aby pri tom boli obe strany súčasne prítomné.

²⁵ „Elektronickým spôsobom“ znamená, že služba sa z miesta pôvodu odošle a na mieste určenia prijíma prostredníctvom elektronického zariadenia, určeného na spracovávanie (vrátane digitálneho komprimovania) a uskladňovanie údajov a je úplne vysielaná, prenášaná a prijímaná po drôte, prostredníctvom rádiových vln, optickým spôsobom, alebo inými elektromagnetickými prostriedkami.

²⁶ „Na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“ znamená, že služba sa poskytuje prostredníctvom prenosu údajov na individuálnu žiadosť.

Ako sme už poukázali na neurčitost pojmov pri práve vydavateľov (napríklad formulácia „veľmi krátky úryvok“), podobne neurčité výrazy nachádzame aj v definícii poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu, a to „hlavný účel“ alebo „jeden z hlavných účelov“ poskytovanej služby a uchovávanie „veľkého objemu“ diel.

Bližšie vysvetlenie použitých výrazov nenachádzame ani v recitáli 62 smernice o AP, ktorý dopĺňa, že vymedzenie poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu v tejto smernici by sa malo zamerať len na online služby, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu na trhu s online obsahom. Je pritom diskutabilné, či zákonodarca mal na mysli dôležitosť z hľadiska kvantity alebo kvality poskytovaného online obsahu. Keďže ďalej sa hovorí o nahraní alebo spoločnom používaní veľkého množstva obsahu chráneného autorským právom alebo iných predmetov ochrany, prikláňame sa ku kvantite poskytovaného obsahu. Rovnako aj cieľ poskytnúť chránený obsah, ktorý priláka „širšie publikum“,²⁷ odôvodňuje priklonenie sa k preferencii množstva poskytovaného obsahu chráneného autorským právom alebo iných predmetov ochrany. Avšak podľa recitálu 63 posúdenie toho, či poskytovateľ online služby zdieľania obsahu uchováva a poskytuje prístup k veľkému množstvu obsahu chráneného autorským právom, by sa malo vykonávať individuálne so zohľadnením kombinácie prvkov, ako je cieľová skupina služby a počet súborov obsahu chráneného autorským právom, ktoré nahrali používatelia služby. Napriek formulovaniu istého výkladového pravidla to vnímame ako problematické ustanovenie z dôvodu príпустnosti rôznej interpretácie.

Ostatne zmienené „iné predmety ochrany“ nie sú bližšie špecifikované, čo tiež považujeme za problematické ustanovenie. Je diskutabilné, či sa to vzťahuje v širšom zmysle na iné predmety chránené právom duševného vlastníctva (napríklad ochranné známky, dizajny a iné), alebo je to vymedzené striktne na autorské právo, resp. aj na práva súvisiace s autorským právom. Limity ochrany možno odvodiť napríklad z recitálu 2 smernice o AP, v ktorom sa spomína oblasť autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom.

²⁷ Porovnaj recitál 62 smernice o AP.

Vnímanie výrazu „hlavný účel“ možno odvodiť tiež z negatívneho exemplifikatívneho vymedzenia služieb a poskytovateľov, na ktorých sa tento pojem nevzťahuje, a ktoré fungujú zväčša na nekomerčnom základe. Patria tu poskytovatelia služieb, ako sú neziskové online encyklopédie, neziskové platformy pre vzdelávacie a vedecké archívy, platformy na vývoj a spoločné využívanie softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, poskytovatelia elektronických komunikačných služieb podľa vymedzenia v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje *európsky kódex elektronických komunikácií*, elektronické trhoviská a cloudové služby medzi podnikmi a cloudové služby, ktoré používateľom umožňujú nahrať obsah pre svoje vlastné použitie, sa nepovažujú za poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu v zmysle tejto smernice. Bez bližšieho výkladu však uvedené formulácie môžu značne skomplikovať jednotnú aplikáciu smernice o AP v členských štátoch EÚ.

Dôležitým pojmovým znakom je teda komerčné poskytovanie chráneného obsahu ako aj aktívna participácia poskytovateľa online služieb pri usporiadaní (kategorizácii) a propagácii chráneného obsahu. Zároveň nesmie ísť o uzavreté platformy bez prístupu verejnosti. V tejto súvislosti sa vynára otázka, či sa režim smernice vzťahuje aj na poskytovateľov online služieb, pokiaľ prístup verejnosti bude obmedzený prihlásením sa záujemcu o službu prostredníctvom registrácie u poskytovateľa tejto služby. Podľa nášho názoru pokiaľ bude prístup k službe umožnený síce na základe registrácie, ale bez obmedzenia, bude podmienka prístupnosti verejnosti splnená. Pre úplnosť dodávame, že použité slovné spojenie „prístup verejnosti“ je potrebné odlišovať od pojmu sprístupňovanie verejnosti, ktorý predstavuje autor-skoprávne relevantný spôsob použitia diela.

Pokiaľ ide o spôsoby použitia chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu, obmedzuje sa na verejný prenos (*communication to the public*) alebo na sprístupňovanie verejnosti (*making available to the public*).²⁸ Pričom verejný prenos podľa článku 3 ods.

²⁸ Niektorí autori dokonca hovoria v súvislosti s formuláciou článku 17 smernice o AP o zavedení nového práva *sui generis*. Bližšie pozri HUSOVEC, M., QUIN-

1 informačnej smernice v sebe zahŕňa aj sprístupňovanie verejnosti. Môže teda dôjsť súčasne tak k verejnému prenosu diela, ako aj k sprístupňovaniu diela verejnosti, napriek alternatívnej formulácii v článku 17 ods. 1 prvá veta smernice o AP.²⁹ Tento výklad podporuje aj článok 14 ods. 4 prvá veta smernice o AP, kde sa hovorí o úkonoch verejného prenosu „vrátane“ sprístupňovania verejnosti.

Z dôvodu ukladania povinností a s tým spojenej zodpovednosti za prípadné porušenie práv tretích osôb možno za závažné považovať explicitné určenie subjektu uskutočňujúceho verejný prenos alebo sprístupňovanie verejnosti, ktoré vykonáva poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu³⁰ aj vtedy, ak bol obsah síce nahratý používateľmi, ale poskytovateľ umožňuje prístup verejnosti k chránenému obsahu.

Z toho vyplýva aj povinnosť legalizovať použitie chránených predmetov, pričom smernica exemplifikatívne uvádza iba uzavretie licenčnej zmluvy na verejný prenos a sprístupňovanie diela alebo iného predmetu ochrany verejnosti. Takto získané oprávnenie legitimizuje aj použitia vykonávané používateľmi služieb. Kumulatívne sa však vyžaduje, aby išlo o nekomerčné použitia, keďže subjekty nesmú konať na „obchodnom základe“ alebo ich činnosť nesmie vytvárať „výrazné príjmy“. Túto formuláciu v článku 17 ods. 2 smernice o AP považujeme za nejasnú z dvoch dôvodov. Z kvantitatívneho hľadiska nie je zrejmé, ako sa bude posudzovať, či sa nevytvárajú „výrazné príjmy“ a rovnako je nejasné, či sa táto limitácia vzťahuje na poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu alebo na používateľov služieb, prípadne na obidva

TAIS, P.J. How to license Article 17? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3463011 [cit. 31.12.2019].

²⁹ Porovnaj aj § 27 ods. 2 AZ vysielanie diela, retransmisia diela a sprístupňovanie diela verejnosti je verejným prenosom diela.

³⁰ K zodpovednosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti pozri aj POLČÁK, R. Právo na internetu: Spam a zodpovednosť ISP. Brno: Computer Press, 2007 alebo POLČÁK, R. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012 alebo HUSOVEC, M. Zodpovednosť na internete podľa českého a slovenského práva. Praha: CZ.NIC, 2014.

subjekty. Podľa nášho názoru by sa tento súhlas mal vzťahovať na nekomerčné činnosti používateľov služieb.

Je tiež otázne, ako inak možno legalizovať použitie diel alebo iného chráneného obsahu, okrem uzavretia licenčnej zmluvy, keďže tento spôsob je uvedený iba exemplifikatívne. V kontexte citovanej smernice prichádza do úvahy zakotvenie nových výnimiek a obmedzení alebo zavedenie osobitných licenčných mechanizmov. Samotná smernica o AP v článku 12 reguluje opatrenia na udeľovanie licencií s rozšíreným účinkom³¹ (označované ako *extended collective licenses* alebo skratkou „ECL“) prostredníctvom organizácií kolektívnej správy.³²

Vzhľadom na možný zásah a obmedzenie autorských práv ich nositeľov musia byť splnené kumulatívne podmienky podľa článku 12 ods. 3, a to (i) organizácia kolektívnej správy je na základe svojich poverení dostatočne reprezentatívna, pokiaľ ide o nositeľov práv v príslušnom druhu diel alebo iných predmetov ochrany, ako aj práv, ktoré sú predmetom licencie pre príslušný členský štát, (ii) všetci nositelia práv majú zaručené rovnaké zaobchádzanie, a to aj v súvislosti s podmienkami licencie, (iii) nositelia práv, ktorí nepoverili organizáciu udeľujúcu licenciu, môžu kedykoľvek ľahko a účinne vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z licenčného mechanizmu zriadeného v súlade s týmto článkom a (iv) prijali sa primerané propagačné opatrenia, začínajúc od primeraného obdobia predtým, ako sa diela alebo iné pred-

³¹ Slovenský preklad smernice o AP hovorí o rozšírených hromadných licenčných zmluvách v porovnaní s anglickým znením *Collective licensing with an extended effect*. Aj Autorský zákon v § 79 upravuje rozšírené hromadné licenčné zmluvy, pričom dôvodová správa k Autorskému zákonu hovorí o novom zmluvnom type, čo nepovažujeme za správne a zrejme vhodnejšie by bolo zaradenie v rámci osobitnej úpravy o kolektívnej správe. Pozri tiež BAČÁROVÁ, R. Zmluvné záväzky v autorskom práve, Bratislava: C.H.Beck, 2018, s. 156.

³² Pozri HUSOVEC, M., QUINTAIS, P.J. How to license Article 17? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3463011 [cit. 31.12.2019], ADAMO VÁ, Z. Autorské právo z hľadiska návrhu smernice o autorskom práve In: ADAMO VÁ, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo 3*. TYPI UNIVERSITATYS TYRNAVIENSIS, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a Vedy, vydavateľstva SAV v Bratislave, 2019 s. 113-150.

mety ochrany použijú na základe licencie, na informovanie nositeľov práv o schopnosti organizácie kolektívnej správy vydávať licencie na diela alebo iné predmety ochrany, o udeľovaní licencie v súlade s týmto článkom a o možnostiach dostupných pre nositeľov práv, ako sa uvádza v (iii). Propagačné opatrenia sú účinné bez toho, aby bolo potrebné informovať každého nositeľa práv individuálne.

Podľa nášho názoru by využitie ECL značne uľahčilo získanie súhlasu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu od nositeľov práv, keďže uzatváranie individuálnych licenčných zmlúv je v prostredí internetu problematické. V tomto zmysle by boli splnené aj predpoklady podľa článku 12 ods. 2 smernice o AP, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby sa licenčný mechanizmus uvedený v článku 12 ods. 1 smernice o AP uplatňoval len v jasne vymedzených oblastiach použitia, ak je získanie súhlasov od nositeľov práv na individuálnom základe zvyčajne náročné a nepraktické do tej miery, že požadovaná licenčná transakcia je nepravdepodobná vzhľadom na charakter použitia alebo na druhy dotknutých diel alebo iných predmetov ochrany a zabezpečia, že takýto licenčný mechanizmus chráni oprávnené záujmy nositeľov práv.

Isté riziko však spočíva v tom, že tento prístup si vyžaduje koordinovanú implementáciu v rámci štátov EÚ, v opačnom prípade bude uvedený licenčný mechanizmus neúčinný. Zavedenie tohto modelu predpokladá spracovanie správy o uplatňovaní uvedeného modelu licencovania v praxi, čo môže smerovať k príprave novej legislatívy v tejto oblasti.

2. ZODPOVEDNOSŤ POSKYTOVATELOV ONLINE SLUŽIEB ZDIEĽANIA OBSAHU

Prijatím smernice o AP sa mení aj úprava zodpovednosti poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu, ktorá je terčom najväčšej kritiky, keďže sa odchyľuje od doteraz zaužívaného princípu bezpečného prístavu.³³ V rámci neho sa uplatňuje obmedzenie zodpovednosti po-

³³ K téme pozri aj CURTO, N. EU Directive on Copyright in the Digital Single Mar-

skytovateľa služieb v prípade uloženia informácií na žiadosť príjemcu služby na hostiteľskom počítači (tzv. *hosting*) regulovanú v článku 14 ods. 1 smernice 2000/21/ ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) založenej na princípe „*notice and takedown*“.³⁴ Podľa novej úpravy v článku 17 ods. 3 smernice o AP (prvá veta) ak poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu vykonáva úkon verejného prenosu alebo úkon sprístupnenia verejnosti podľa podmienok ustanovených v smernici o AP, obmedzenie zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice o elektronickom obchode sa neuplatňuje na situácie, na ktoré sa vzťahuje článok 17 smernice o AP.

Zodpovednosť poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu je následne precizovaná v článku 17 ods. 4 smernice o AP, hoci samotná formulácia vyvoláva viac otázok ako poskytuje odpovedí. Citované ustanovenie upravuje tri kumulatívne podmienky, ktoré môžu poskytovateľov zbaviť zodpovednosti za nedovolené úkony verejného

ket and ISP Liability: What's Next at International Level?, SSRN, 2019. <https://ssrn.com/abstract=3434061> [cit. 31.12.2019].

³⁴ Podľa článku 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES ak sa poskytuje služba informačnej spoločnosti, ktorá pozostáva z uloženia informácií, ktoré sú poskytované príjemcom tejto služby, musia členské štáty zabezpečiť, aby poskytovateľ služby nebol zodpovedný za informácie uložené na žiadosť príjemcu služby, pod podmienkou, že: (a) poskytovateľ nič nevie o nezákonnej činnosti alebo informáciách a čo sa týka nárokov na náhradu škody, nie je si vedomý skutočností alebo okolností, z ktorých by bolo zrejmé, že ide o nezákonnú činnosť alebo informácie; alebo (b) poskytovateľ, po zistení alebo uvedení si týchto skutočností, koná promptne, aby odstránil alebo znemožnil prístup k informáciám. Zároveň poukazujeme na doterajšiu rozhodovaciu prax v kontexte citovanej legislatívy prezentovanú v rozsudkoch Súdneho dvora EÚ z 23.3.2010 vo veci C-236/08 až 238/08 Google France and Google proti Louis Vuitton a ďalší a z 12.7.2011 vo veci C-234/09 L'Oréal SA proti eBay z ktorých je zrejmé, že ak poskytovateľ služby nemá aktívnu úlohu a nepozná ukladané údaje alebo nemá nad nimi kontrolu, nemôže byť považovaný za zodpovedného za údaje, ktoré ukladá na žiadosť používateľa služby. Pokiaľ sa dozvedel o protiprávnosti týchto údajov alebo činnosti používateľa, bezodkladne musí neodstrániť uvedené údaje alebo k nim znemožniť prístup, inak sa nevyhne zodpovednosti.

prenosu vrátane úkonu sprístupňovania verejnosti diel chránených autorským právom a iných predmetov ochrany.³⁵ Zákonodarca sa pri formulovaní zodpovednosti poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu snaží zohľadniť nielen fakt, že obsah je poskytovaný a ukladaný tretími osobami, ale aj zákaz zavedenia všeobecnej monitorovacej povinnosti pre poskytovateľov deklarovaný v článku 17 ods. 8 smernice o AP. Uvedené obmedzenie monitorovania pritom vyplýva z doteraz ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, v zmysle ktorej by zavedenie sporného systému filtrovania obsahu informácií uložených na serveroch poskytovateľa hostingových služieb používateľmi týchto služieb, a to výlučne na náklady poskytovateľa služieb a bez časového obmedzenia predstavovalo neprimeranú finančnú záťaž, čo by bolo v rozpore so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o *vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva*. Podľa článku 3 ods. 1 citovanej smernice opatrenia na ochranu duševného vlastníctva okrem toho, že by mali byť spravodlivé a nestranné, nesmú byť zbytočne nákladné. Za problematickú súd označil aj skutočnosť, že filtrovací systém by sa uplatňoval preventívne a bez rozdielu na všetkých používateľov služieb, pričom nemusí vždy spoľahlivo odlišiť legálny obsah od nelegálneho.³⁶ Zároveň sa súd musel vysporiadať s kolíziou dvoch, na rovnakú úroveň postavených práv, a síce práva na ochranu duševného vlastníctva podľa článku 17 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej „Charta“) s právom na slobodu podnikania garantovaným článkom 16 Charty. Zdôraznil tiež skutočnosť, že by tým bolo možné neprimeraným spôsobom zasiahnuť aj do práva na informácie používateľov týchto služieb podľa článku 11 Charty. Vyvažovanie záujmov a práv poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu a nositeľov práv je explicitne vyjadrené aj v recitáli 70 smernice o AP,

³⁵ Už skôr v texte sme sa zamýšľali nad rozsahom ochrany, konkrétne či sa formulácia „iných predmetov ochrany“ vzťahuje na akékoľvek chránené predmety duševného vlastníctva. Dospeli sme pritom k záveru, že nie, pričom limity ochrany možno odvodiť napríklad z recitálu 2 smernice o AP, v ktorom sa spomína oblasť autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom.

³⁶ Súdny dvor EÚ zo 16.2.2012 vo veci C-360/10 *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) proti Netlog NV*.

v ktorom sa deklaruje zachovávanie rovnováhy medzi slobodou prejavu (článok 11 Charty), slobodou umenia (článok 13 Charty) a právom vlastníť majetok vrátane duševného vlastníctva (článok 17 Charty).³⁷ Za legálny spôsob možno označiť použitie diela v súlade s výnimkami a obmedzeniami zakotvenými v článku 17 ods. 7 smernice o AP, a to použitie diela na účely citácie, kritiky alebo recenzie resp. karikatúry, paródie alebo pastiša.³⁸

Napriek výslovnej úprave, že uplatňovanie článku 17 smernice o AP nesmie viesť k všeobecnej povinnosti monitorovania, vzhľadom na spôsob koncipovania zodpovednosti poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu môže byť toto tvrdenie iluzórne.

Zo znenia článku 17 ods. 4 vyplýva, že ak nie je udelený súhlas, poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu sú zodpovední, pokiaľ nepreukážu, že (i) vynaložili najlepšiu snahu na získanie súhlasu a (ii) v súlade s vysokými normami odbornej starostlivosti v sektore vynaložili najlepšiu snahu na zabezpečenie nedostupnosti konkrétnych diel a iných predmetov ochrany, pre ktoré nositelia práv poskytli poskytovateľom služieb relevantné a nevyhnutné informácie a v každom prípade (iii) urýchlene konali, po tom, ako dostali dostatočne podložené oznámenie od nositeľov práv, aby znemožnili prístup k svojim webovým sídlam alebo odstránili zo svojich webových sídiel oznámené diela alebo iné predmety ochrany, a vynaložili najlepšiu snahu na

³⁷ Zachovanie primeranej rovnováhy Súdny dvor EÚ deklaroval vo viacerých rozhodnutiach, napríklad rozsudok z 21.10.2010 vo veci C-467/08 Padawan SL proti Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) alebo rozsudok z 1.12.2011 vo veci C-145/10 Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a iní.

³⁸ Povinnosťou poskytovateľa hostingových služieb monitorovať a filtrovať informácie s cieľom zabrániť porušovaniu autorského práva sa zaoberal Súdny dvor EÚ aj v rozhodnutí z 24.11.2011 vo veci C-70/10 Scarlet Extended SA proti SABAM, v ktorom rovnako odmietol zavedenie preventívneho, neobmedzeného a plošného systému filtrovania obsahu. K slobode prejavu v kontexte smernice o AP pozri aj GARSTKA, K. Guiding the Blind Bloodhounds: How to Mitigate the Risks art. 17 of Directive 2019/790 Poses to the Freedom of Expression. Forthcoming chapter in Intellectual Property and Human Rights (4th ed), Paul Torremans (ed), Wolters Kluwer Law & Business. SSRN, 2019: <https://ssrn.com/abstract=3471791> [cit. 31.12.2019].

to, aby predišli ich budúcemu nahrávaniu v súlade s predchádzajúcim bodom.

Musíme konštatovať, že celé ustanovenie obsahuje pomerne veľa vágnych vyjadrení a neurčitých pojmov, ktoré môžu spôsobovať interpretačné problémy. V prvom rade je otázne, ako je potrebné vnímať „vynaloženie najlepšej snahy“, ktorá je prítomná a bude sa skúmať pri naplnení každého jedného predpokladu, bez ohľadu na to, či pôjde o získanie súhlasu, zabezpečenie nedostupnosti diel alebo predchádzaniu budúcich nahrávaní diel. Pokiaľ ide o posúdenie vynaloženia najlepšej snahy na získanie súhlasu, nie je jasné, či bude postačovať zdokladovanie procesu negociácie uzatvárania licenčnej zmluvy. Avšak skutočnosť, že nakoniec nedošlo k uzavretiu zmluvy a dielo bolo napriek tomu použité, bude musieť byť posúdená osobitne. Bude tiež nevyhnutné zmeniť licenčnú politiku nositeľov práv a organizácií kolektívnej správy a zjednodušiť celý proces udeľovania licencií, ktorý by mal zohľadniť skutočnosť, že používanie sa bude týkať veľkého množstva chráneného aj nechráneného obsahu a bude sa vzťahovať aj na nezastupovaných autorov, bez teritoriálneho obmedzenia. V tomto prípade považujeme za vhodné využitie rozšírených hromadných licenčných zmlúv (ECL).³⁹

Je tiež otázne, či bude postačovať vynaloženie najlepšej snahy na získanie súhlasu až následne, teda po použití diela, čo by znamenalo dodatočnú legalizáciu uskutočneného použitia. Zároveň nesmieme zabúdať na to, že získanie súhlasu nie je viazané len na uzatvorenie licenčnej zmluvy, ale legálnosť použitia diela môže vyplývať aj z uplatnenia výnimky alebo obmedzenia autorského práva.

Za interpretačne náročné považujeme aj formulácie „vysoké normy odbornej starostlivosti“ a „vynaloženie najlepšej snahy na zabezpeče-

³⁹ Pozri aj ADAMOVÁ, Z. Autorské právo z hľadiska návrhu smernice o autorskom práve In: ADAMOVÁ, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo 3*. TYPI UNIVERSITATYS TYRNAVIENSIS, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a Vedy, vydavateľstva SAV v Bratislave, 2019 s. 127 a nasl. Porovnaj tiež HUSOVEC, M., QUINTAIS, P.J. How to license Article 17? Exploring the Implementation Options for the New EU Rules on Content-Sharing Platforms. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3463011 [cit. 31.12.2019].

nie nedostupnosti diel“. Vysvetlenie pritom nenachádzame ani v recitáli 66 citovanej smernice, ktorá precizuje len charakter informácií poskytnutých zo strany dotknutých nositeľov práv, kde sa prihliada na veľkosť nositeľov práv a druh ich diel resp. iných predmetov ochrany. Keďže poskytovateľmi prijaté opatrenia by nemali znepřístupniť legálny obsah, predpokladá sa využitie technických nástrojov (napríklad softvéru), ktoré dokážu tento obsah filtrovať, hoci zavedenie monitorovania obsahu nie je povinné. Vytvorenie týchto nástrojov nie je otázkou právnou, ale predstavuje skôr výzvu pre technicky vzdelaných odborníkov, pričom riešením by mohlo byť aj využitie umelej inteligencie,⁴⁰ teda systémov, ktoré vykazujú inteligentné správanie tým, že analyzujú okolité prostredie a podnikajú kroky s istou mierou samostatnosti, na dosiahnutie konkrétnych cieľov.⁴¹

Z formálneho hľadiska nie je jasné, akým spôsobom budú nositelia práv poskytovať relevantné a nevyhnutné informácie a kto bude vyhodnocovať, ktorá informácia je alebo nie je relevantná alebo nevyhnutná.⁴²

Posledný predpoklad zbavenia sa zodpovednosti spočíva v urýchlennom konaní po oznámení prítomnosti nelegálneho obsahu na webovom sídle poskytovateľa zo strany nositeľov práv. Formulácia, že oznámenie musí byť dostatočne podložené, môže byť z pohľadu výkladu rovnako problematická, keďže je otázne, čo bude poskytovateľ považovať za dostatočné a či z dôvodu nedostatočného podloženia oznámenia môže odmietnuť odstránenie obsahu. Rovnako otázne je posúdenie tvrdenia o nelegálnom obsahu, keďže by mohlo ísť aj o dovoľené po-

⁴⁰ SENFTLEBEN, M. Bermuda Triangle – Licensing, Filtering and Privileging User-Generated Content Under the New Directive on Copyright in the Digital Single Market SSRN, 2019. <https://ssrn.com/abstract=3367219> [cit.31.12.2019].

⁴¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Umelá inteligencia pre Európu*, KOM(2018) 237 v konečnom znení z 25.4.2018.

⁴² Určité usmernenia v kontexte zisťovania charakteru obsahu na internete vyplývajú z Oznámenia Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov *Boj proti nezákonnému obsahu na internete - Zvyšovanie zodpovednosti online platforiem*, KOM(2017) 555 v konečnom znení z 28.9.2017.

užitie diela napríklad v rámci paródie.⁴³ Uplatňovanie zodpovednosti poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu musí byť v súlade so zásadou proporcionality vyjadrenej v článku 17 ods. 5 smernice o AP. To znamená tiež povinnosť zohľadniť (i) druh, publikum a rozsah služieb a druh diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nahrali používatelia služby a (ii) dostupnosť vhodných a účinných prostriedkov a náklady na ne pre poskytovateľov služieb.

Z hľadiska rovnosti postavenia subjektov a možnej diskriminácie je diskutabilná diferenciacia poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu v prípade nových poskytovateľov, ktorých služby sú v Európskej únii dostupné menej ako tri roky a ktorých ročný obrat je nižší ako 10 miliónov Eur. Uvedený mechanizmus bol zavedený po masívnej kritike verejnosti aj politikov, že navrhovaná európska legislatíva a prísne podmienky fungovania týchto poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu budú likvidačné najmä pre vznikajúce malé platformy (mikropodniky, malé a stredné podniky) poskytujúce nové online služby. Výsledkom rokovaní nakoniec bolo, že sa im poskytne ochrana, ale len na časovo obmedzené obdobie.

Uvedené diferencované postavenie subjektov sa premietlo do zmiernenia kritérií vzťahujúcich sa na zodpovednosť v prípade absencie súhlasu na verejný prenos vrátane sprístupňovania verejnosti diela alebo iných predmetov ochrany verejnosti. Za splnenia vyššie uvedeníých kritérií pre nové subjekty postačuje, aby sa podmienky podľa režimu zodpovednosti uvedeného v článku 17 ods. 4 smernice o AP obmedzovali na vynaloženie najlepšej snahy na získanie súhlasu na použitie diela alebo iného predmetu ochrany a na urýchlené konanie, po prijatí dostatočne odôvodneného oznámenia, aby znemožnili prístup k oznámeným dielam alebo k iným predmetom ochrany alebo odstránili tieto diela alebo iné predmety ochrany z ich webových sídiel. Ak priemerný počet jednotlivých návštevníkov u takýchto poskytovateľov služieb vypočítaný na základe predchádzajúceho kalendárneho roka presahuje mesačne 5 miliónov návštevníkov, musia tieto subjek-

⁴³ K posúdeniu paródie pozri rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 3. 9.2014 vo veci C-201/13 Deckmyn a iní proti Helene Vandersteenovej a iní.

ty na elimináciu zodpovednosti tiež preukázať, že vynaložili najlepšiu snahu s cieľom zabrániť ďalšiemu nahrávaniu oznámených diel a iných predmetov ochrany, pre ktoré nositelia práv poskytli relevantné a potrebné informácie, čím prakticky dochádza k odňatiu výhody pre nové subjekty.

Zabezpečenie legitimity použitia diel sa realizuje aj cez zavedenie dvoch výnimiek alebo obmedzení, ktoré boli doteraz v článku 5 ods. 3 písm. d) a k) informačnej smernice formulované ako dobrovoľné, hoci nová slovenská autorskoprávna úprava ich už zakotvuje všetky. Ide o použitie diela na účely citácie, kritiky alebo zhrnutia a použitie na účel karikatúry, paródie alebo pastiša.⁴⁴ V tejto súvislosti je potrebné poukázať na problematické preklady informačnej smernice ako aj smernice o AP. Informačná smernica hovorí v článku 5 ods. 3 písm. d) o citácii na účely kritiky alebo zhrnutia (*quotations for purposes such as criticism or review*) a smernica o AP uvádza účel citácie, kritiky, zhrnutia (*quotation, criticism, review*). Okrem toho v slovenskom preklade smernice o AP je v recitáli 70 namiesto výrazu „zhrnutie“ použitý výraz „recenzia“, čo je pojem používaný aj v slovenskom Autorskom zákone, hoci slovenský preklad informačnej smernice používa tiež pojem „zhrnutie“. Anglické znenie smernice o AP pracuje so zhodnými výrazmi *quotation, criticism, review* a vždy zhodný výraz *review* obsahuje aj informačná smernica.

Pokiaľ ide o dovoľené použitie diela na účel karikatúry, paródie, pastiša, prvýkrát bola táto výnimka transponovaná do slovenského právneho poriadku Autorským zákonom č. 185/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov, pričom jej zakotvenie bolo v dôvodovej správe vysvetlené ako nevyhnutné v prostredí demokratickej spoločnosti a slobodnej autorskej tvorby. Podľa nášho názoru však bolo možné aj predtým používať diela na tento účel, keďže takéto použitie je v súlade

⁴⁴ K problematike pozri aj SCHWEMER, S., SCHOVSBO, J. What is Left of User Rights? – Algorithmic Copyright Enforcement and Free Speech in the Light of the Article 17 Regime (December 20, 2019). Forthcoming in Paul Torremans (ed), *Intellectual Property Law and Human Rights*, 4th edition. Wolters Kluwer, 2020. <https://ssrn.com/abstract=3507542> [cit. 31.12.2019].

so slobodou prejavu a slobodou umenia. Aj v tomto prípade možno poukázať na nedôsledný preklad, kedy informačná smernica v článku 5 ods. 3 písm. k) hovorí o použití diela na účel karikatúry, paródie alebo koláže (anglické znenie smernice *use for the purpose of caricature, parody or pastiche*). Napriek týmto nezrovnalostiam neočakávame v tomto smere problémy pri implementácii smernice o AP do nášho právneho poriadku.

ZÁVER

Reforma autorského práva v európskom digitálnom prostredí si kladie za cieľ zjednodušiť prístup k digitálnemu obsahu chránenému autorským právom a odstrániť prekážky cezhraničného prístupu k tomuto obsahu pre zabezpečenie fungovania online trhu s autorskými právami. Významné legitímne očakávania majú vzdelávacie zariadenia, výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva.

Kreovanie nových výnimiek a obmedzení súvisí s vyťažovaním textov a dát na účely vedeckého výskumu s digitálnym a cezhraničným použitím diel a iných predmetov ochrany na účely ilustrácie pri výučbe a vzdelávaní a s vyhotovovaním kópií diel a iných predmetov ochrany v záujme zachovávaní kultúrneho dedičstva. Beneficientmi v zmysle smernice o autorskom práve sú výskumné organizácie podľa článku 2 ods. 1 a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva v zmysle článku 2 ods. 3 smernice o AP, ktorých záujem je nadradený záujmom autorov alebo nositeľov autorského práva.

Z hľadiska diskutovanej smernice o autorskom práve sa ako zásadné javí vyriešenie ďalšieho konfliktu vznikajúceho medzi ekonomickými záujmami vydavateľov tlačových publikácií na jednej strane a záujmami poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti na strane druhej. Hoci kritici v súvislosti s článkom 15 smernice o autorskom práve hovoria o zavedení tzv. dane za link, nastavenie spravodlivého odmeňovania vydavateľov za využívanie ich obsahu by mohlo viesť k nájdeniu konsenzu medzi zainteresovanými subjektmi. Vystáva však ďalšia otázka, do akej miery sa priznanie podielu na náhrade od-

meny pre vydavateľov odzrkadlí na výške príjmov autorov, ktorí vydavateľom udelili licenciu. Kľúčovým tiež zostáva vymedzenie charakteru periodických publikácií, na ktoré sa bude smernica o autorskom práve vzťahovať, vrátane rozsahu dovoleného použitia textov.

Z pohľadu vyvažovania záujmov aktérov digitálneho jednotného trhu sa ako najproblematickejší javí článok 17 smernice o AP. Dochádza k zavedeniu primárnej zodpovednosti poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu za obsah, ktorý bol nahraný používateľmi a to z dôvodu uskutočňovania aktu verejného prenosu alebo aktu sprístupňovania verejnosti. Na zmiernenie tvrdosti tohto ustanovenia sa zaskotvujú výnimky napríklad pre nekomerčných poskytovateľov služieb ako sú online encyklopédie.

S úpravou zodpovednosti súvisí aj otázka monitorovania poskytovaného obsahu. Hoci článok 17 ods. 8 smernice o AP explicitne vyžaduje, aby sa zaviedla všeobecná monitorovacia povinnosť, pokiaľ sa poskytovateľ bude chcieť vyhnúť zodpovednosti za nelegálny obsah, bude musieť prijať určité preventívne opatrenia.

Pri implementácii smernice o AP do právnych poriadkov štátov EÚ sa ako problematická javí neurčitosť pojmov obsahujúcich všeobecné vymedzenia, ktoré môžu pri implementácii citovanej smernice do právnych poriadkov EÚ spôsobiť značnú roztrieštenosť úpravy v jednotlivých štátoch EÚ. Uvedené by mohlo mať za následok nie zjednotenie úpravy, ale práve naopak, prehĺbenie rozdielov, čo by mohlo zmariť účel sledovaný predkladanou úpravou.

Veľkou výzvou digitálneho veku je riešenie otázok súvisiacich s vytváraním diel pomocou umelej inteligencie alebo s využívaním umelej inteligencie na posúdenie dovoleného použitia diel v online prostredí.